

SELECCIÓN DE DOCUMENTOS. TEMA 15. A REVOLUCIÓN GLORIOSA E A CONSTITUCIÓN DE 1869

*Textos que apareceron en exames PAU

Doc.1.- As forzas militares mandadas por Prim, Serrano e Topete pronúncianse en Cádiz en setembro de 1868, publicando o seguinte manifesto*:

“Aldraxada a lei fundamental (...), corrompido o sufraxio pola ameaza e o suborno (...), pasto a Administración e a Facenda da inmoralidade (...), muda a prensa (...). Tal é a España de hoxe (...). Queremos que un Goberno provisional que represente todas as forzas vivas do país asegure a orde, en tanto que o sufraxio universal bota os alicerces da nosa rexeneración social e política”.

Doc.2.- Caricatura da revista *La Flaca* (1869): Isabel II coa súa familia e o pretendente carlista buscando traballo

Doc.3.- O 27 de setembro de 1868, a Xunta de Goberno de Málaga súmase con esta proclama á revolución coñecida como *Gloriosa:**

“Aspiramos á liberdade de conciencia (...). Imos, pois, establecer a liberdade de cultos.

Aspiramos á liberdade de sufraxio (...), proclamamos o sufraxio universal.

Aspiramos á liberdade da razón, e queremos o ensino libre, e que o pensamento escrito circule sen traba.

Aspiramos, en fin, á liberdade económica e de asociación (...).

Queremos Cortes Constituíntes, expresión fiel da soberanía da Nación, para que promulguen unha Constitución (...).

Cidadáns: ¡Viva a liberdade! ¡Viva a soberanía nacional! ¡Abaixo os Borbóns!”.

Doc.4.- Prólogo do Decreto do 1 de outubro de 1868 sobre o comezo do curso escolar.

Recoñecida a liberdade de ensino como un dereito de todos, non pode negarse aos que educan á mocidade en nome e por encargo do Estado. A ciencia investiga o xeral e absoluto e non se ocupa senón incidentalmente no individual e transitorio. Vive en rexión máis alta e serena en que loitan e axitan as paixóns (...): debe ser, por conseguinte, libre nas súas manifestacións, calquera que sexa o encargado de ensinala, e non sen razón considerouse como unha violación do dereito as persecucións que ilustres mestres sufriron polas súas doutrinas.

O Estado carece de autoridade bastante para pronunciar a condenación das teorías científicas, e debe deixar aos profesores a liberdade de expoñer e discutir o que pensan.

Doc.5.- Resultados electorais das cortes constituíntes de 1869*

Doc.6.- Constitución de 1869*

“A Nación Española, e no seu nome as Cortes Constituíntes, elixidas por sufraxio universal, desexando afianzar a xustiza, a liberdade e a seguridade, e prover ao ben de cantos vivan en España, decretan e sancionan a seguinte Constitución (...):

Art. 17. Tampouco pode ser privado ningún español: do dereito de emitir libremente as súas ideas e opinións, xa de palabra, xa por escrito (...). Do dereito de reunirse pacificamente. Do dereito de asociarse para todos os fins da vida humana que non sexan contrarios á moral pública (...).

Art. 32. A soberanía reside esencialmente na nación, da cal emanan todos os poderes.

Art. 33. A forma de goberno da Nación Española é a Monarquía.

Art. 34. A potestade de facer as leis reside nas Cortes. O Rei sanciona e promulga as leis.

Art. 35. O poder executivo reside no Rei, que o exerce por medio dos ministros.

Art. 36. Os tribunais exercen o poder xudicial”.

Doc.7.-Renuncia ao trono de Amadeo I (11 de febreiro de 1873)*:

“Dous anos longos hai que cingo a coroa de España, e a España vive en constante loita, vendo cada día máis distante a era de paz que tanto desexo (...). Todos invocan o doce nome da patria, todos

pelexan e axítanse polo seu ben; e entre o fragor do combate, entre o confuso, atronador e contradictorio clamor dos partidos, entre tantas e tan opostas manifestacións da opinión pública, é imposible afirmar cal é a verdadeira, e máis imposible aínda atopar o remedio para tamaños males. Busqueino dentro da lei ansiosamente e non o atopei. Fóra da lei non debe buscalo quen prometeu observala (...).

Estas son, señores deputados, as razóns que me moven a devolver á nación, e no seu nome a vosoutros, a Coroa que me ofreceu o voto nacional (...)

Doc.8.- Carta de a don Amadeo de Savoia, elixido rei de España por cento noventa e un deputados das constituíntes (18/08/1872).

“Señor: Hoxe, que arribades ás nosas costas conducido polos mesmos homes que vos aclamaron maxestade, como deles non habedes de oír a linguaxe sincera da verdade, quero que o oiades de min, e por iso me achego a vos con todo o respecto que me merece un home e toda a repugnancia que me inspira un rei.

Posades, rei Amadeo, a vosa estranxeira planta nunha cidade [A Coruña] sempre celosa do seu españolismo, e que sempre rendeu culto á santa idea da súa independencia. (...) Por iso non habedes de estrañar que á vosa chegada o pobo non berre, non poida berrar, a voz afogaríase na gorxa: “Adiante o estranxeiro, viva o rei estranxeiro”. (...) É ademais, a Coruña, unha cidade republicana. Desde a Revolución de setembro o seu deputado a Cortes foi republicano. O concello actual tamén é republicano (...) Se a maioría dos pobos de España envía representantes como os da Coruña, as Cortes serán republicanas, seredes destronado e perderedes a vosa coroa, rei Amadeo”.